

การศึกษานโยบายของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

นายณรงค์ ดำรงสันติธรรม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

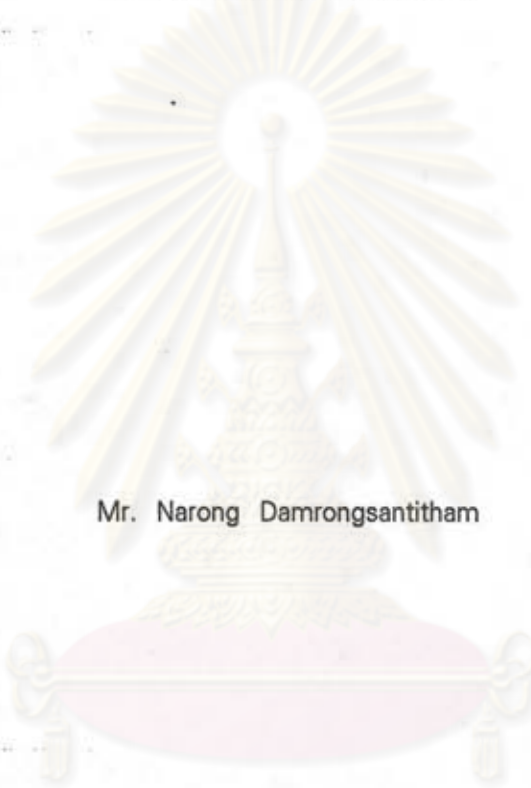
พ.ศ. 2538

ISBN 974 - 632 - 205 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1644 7215

A STUDY OF ROLES OF PARENT - TEACHER ASSOCIATION
OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Narong Damrongsantitham

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974 - 632 - 205 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายณรงค์ ดำรงสันติธรรม

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อุทธีรธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากรบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณรงค์ คำรังสันดิธรรม : การศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF ROLES OF PARENT-
TEACHER ASSOCIATION OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐมา คุปรัตน์. 132 หน้า. ISBN 974-632-205-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การรับรู้และความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน
อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ
สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 217 คน อาจารย์ 375 คน และกรรมการสมาคมผู้ปกครอง
และครู 88 คน แบบสอบถามแบ่งตามบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูได้ 5 ด้าน คือ 1) การส่งเสริม
ความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้ปกครองและครู 2) การให้ความ
ช่วยเหลือและร่วมมือในการศึกษาของนักเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น
3) การส่งเสริมสวัสดิการของนักเรียน ครูและสมาชิก 4) การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของ
โรงเรียน 5) การให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ในภาพรวมเกี่ยวกับ
บทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครู 5 ด้าน ในระดับปานกลาง ขณะที่ผู้บริหารโรงเรียน
อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ระบุข้างต้น มีความคาดหวังใน
ภาพรวมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู 5 ด้าน ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

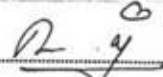
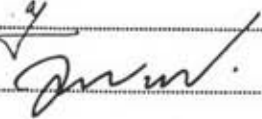
C641922 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: ROLES / PARENT-TEACHER ASSOCIATION / SECONDARY SCHOOL

NARONG DAMRONGSANTITHAM : A STUDY OF ROLES OF PARENT-TEACHER ASSOCIATION OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS.
THESIS ADVISOR. ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D. 132 pp.
ISBN 974-632-205-2

The purpose of this research was to study roles of Parent-Teacher Association of secondary schools as perceived and expected by school administrators, teachers, and committees in Parent-Teacher Association of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in Bangkok Metropolis. The study sample consisted of 217 school administrators, 375 teachers and 88 committees in Parent-Teacher Association who were answered the questionnaire. The questionnaire form used in this study was constructed into 5 aspects of roles of Parent-Teacher Association, namely : 1) developing the good understanding, exchanging knowledge and experience between parents and teachers, 2) helping and joining the student education, solving their problems and improving their virtues, 3) raising the welfare of the students, teachers and members, 4) letting the parents join the school activities and 5) joining with other associations.

The results of the study indicated that the respondents agreed in rating all 5 aspects of actual roles of Parent-Teacher Association of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in Bangkok Metropolis at the moderate level. While the respondents agreed in rating all 5 aspects of expected roles of Parent-Teacher Association of secondary schools, as mentioned above, at the higher level.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย ช่วยตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียดทุกขั้นตอน จนสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านต่อไปนี้ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ นที รักษ์พลเมือง รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิโรจน์ มั่นตะเภา และ อาจารย์ ดร.ศุภฎี พงษ์ศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ

ผู้วิจัยตระหนักในความกรุณาของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครอง และครูที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม โดยเฉพาะผู้ทำหน้าที่ประสานงานแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณอาจารย์ฝ่ายแผนงาน โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา รวมทั้งทุกท่านที่ให้กำลังใจในการทำวิจัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นายณรงค์ ดำรงสันติธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	8
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับสมาคมผู้ปกครองและครู	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3. วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การสร้างเครื่องมือวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	99
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	118
ประวัติผู้เขียน.....	132

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตาม โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	50
2. แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตาม รายกลุ่มตัวอย่าง	53
3. แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ	55
4. แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม วุฒิการศึกษาสูงสุด	56
5. แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง	57
6. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการส่งเสริม ความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ระหว่างผู้ปกครองและครู.....	59
7. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ความ ช่วยเหลือและร่วมมือในการศึกษาของนักเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับ นักเรียนและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น	63
8. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการส่งเสริม สวัสดิการของนักเรียน ครู อาจารย์และสมาชิก.....	66
9. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน	69
10. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ ความร่วมมือประสานงานกับองค์การ สมาคม มูลนิธิ และบุคคลภายนอก.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

11. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง
และบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ทั้ง 5 ด้าน84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย